

**Paraisten sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminta**

368/05.00/2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.04.2021 § 34

**Valmistelija****Esittelijä**

Sosiaali- ja terveysjohtaja Miia Lindström, puh. 040 688 5497

Sosiaali- ja terveysjohtaja Miia Lindström, puh. 040 688 5497

etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupunginhallitus on 15.2.2021 §:ssä 30 päättänyt Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tilojen hankinnasta. Tilat sijaitsevat Paraisten terveyskeskuksen rakennuksen yhteydessä ja käsittävät noin 2 200 m<sup>2</sup> kahdessa kerroksessa. Sairaanhoitopiiri on käyttänyt tiloja sekä aikuisten että lasten ja nuorten psykiatrisen avohoidon vastaanottotiloina, mutta suuri osa tiloista on ollut tyhjillään. Sairaanhoitopiiri jatkaa psykiatrasta vastaanottotoimintaansa tiloissa, jatkossa kuitenkin Paraisten kaupungin vuokralaisena.

Ottaen huomioon esitys sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseksi sekä alalla valtakunnallisesti tapahtuva kehitys, sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen enenevässä määrin yhteisten palvelujen suuntaan on välttämätöntä palvelujen turvaamiseksi Paraisilla. Uusien tilojen hankinta mahdollistaa sosiaali- ja terveyskeskuksen perustamisen yhdessä sairaanhoitopiirin toiminnan kanssa. Suunniteltaessa toimintaa terveyskeskuksen yhteyteen lähtökohtana ovat olleet uudenlaiset toimintamallit ja yhteistyö yksikkö- ja toimialarajojen ylitse ja keskiössä ovat asiakkaan ja potilaan tarpeet hoitoketjuissa. Lisäksi suunnittelua ohjaa pyrkimys vähentää ulkopuolisille toimijoille maksettavia vuokratuloja ja keskittää toimintaa omiin tiloihin. Tilankäytön tulee olla tehokasta myös rakennusteknisestä näkökulmasta. Kaupunginvaltuusto on 15.3.2021 §:ssä 15 hyväksynyt talousarviomuutoksen hankittuihin uusiin tiloihin tarvittavista toiminnallisista muutoksista aiheutuviin menoihin (60 338,17 euroa).

Sosiaali- ja terveyskeskukseen siirrettäväksi suunnitelluilla toiminnoilla on joiltain osin selvä uusien ja tarkoituksenmukaisten tilojen tarve. Toisten tilojen osalta toiminnoille on olemassa vaihtoehtoja.

Toiminta on kuvattu tiimeinä, joihin eri toiminnot kootaan yhteisten asiakkaiden ympärille. Asiakkaiden ympärille kootut tiimit tarjoavat mahdollisuuden joustavampiin ja tehokkaampiin palveluihin.

Ehdotukset toimintatiimeiksi:

Tiimi: Aikuissosiaalityö, mielenterveys- ja päihdepalvelut, erikoissairaanhoidon aikuisten psykiatrisen avohoidon vastaanotto (yläkerta, entinen poliklinikkavastaanotto)

Tiimi: Perheysikkö, lasten ja nuorten psykiatria (yläkerta, entinen vuodeosasto)

Tiimi: Kuntouttava työtoiminta, Kiikari (alakerta, entinen päivätoiminta)

*Vaihtoehtoiset tiimit: Sosiaalipalvelut ja hallinto tai perhekeskus Ankkurin toiminta*

**Oheismateriaali**

Paraisten terveyskeskuksen yhteydessä sijaitsevien entisten sairaanhoitopiirin tilojen pohjapiirustus

**Vaikutusten arviointi**

Aikuissosiaalityön keskittäminen yhdessä terveydenhuollon psykiatristen sairaanhoitajien ja aikuisten psykiatrisen avohoidon vastaanoton kanssa mahdollistaa tehokkaampien ja joustavampien hoitoketjujen kehittämisen muun muassa mielenterveys- ja päihdeongelmallisille. Nykytilanteessa kyseiset palvelut ovat hyvin hajallaan, mikä vaikeuttaa asiakkaiden hoitoa, mutta aiheuttaa myös kustannuksia. Tämä merkitsisi sitä, että osa sosiaalityöstä siirtyisi kaupungintalolta sote-keskukseen.

Perheyksikön siirtäminen mahdollistaa läheisemmän yhteistyön aikuissosiaalityön kanssa, mutta ennen kaikkea lasten ja nuorten psykiatrian ja terveyspalvelujen kanssa. Tämän seurauksena ulkoiset vuokrakustannukset pienenevät.

Kuntouttavan työtoiminnan, Kiikarin, siirtäminen sote-keskuksen tiloihin tarjoaa mahdollisuuden toiminnan kehittämiseen. Nykyiset Kombilassa sijaitsevat tilat ovat toiminnan kannalta epätarkoituksenmukaiset. Rakennuksen alakerrassa on nimenomaisesti päivätoimintaa varten rakennetut tilat, jotka soveltuvat erinomaisesti kuntouttavaan työtoimintaan. Kombilan tilat jäävät Kiikarin osalta tyhjiksi.

Jos koko sosiaalipalveluyksikkö ja sosiaali- ja terveyshallinto siirtyvät sote-keskukseen, sosiaali- ja terveysosaston tilat kaupungintalolla jäävät tyhjiksi. Sote-keskuksessa kaupungin sosiaalipalvelut ja perheyksikkö keskitettäisiin samaan paikkaan. Sote-keskuksessa olisi tilaa vielä muulle toiminnalle, koska nämä toiminnot eivät kattaisi kaikkia tiloja. Osa toiminnasta jäisi Ankkuritaloon.

Jos perhekeskus perustettaisiin sote-keskukseen, Ankkuritalon toiminta siirtyisi ja Ankkuritalo tyhjenisi. Sote-keskuksessa tekisivät tällöin yhteistyötä lastenneuvola ja äitiysneuvola, perheneuvola, perhepalvelut, varhaiskasvatus, perheoikeudellinen toiminta, puheterapiapalvelut, psykologipalvelut, oppilashuolto ja lasten ja nuorten psykiatria ym. Aikuissosiaalityöntekijät ja terveydenhuollon palvelut ovat lisäksi lähellä, mikä asiakkaiden näkökulmasta merkitsee joustavampia ratkaisuja ja lähempänä toisiaan sijaitsevia palveluja. Ankkuritalon henkilöstöä on kuultu asiassa.

Henkilöstö suhtautuu pääosin myönteisesti mahdolliseen muuttoon. Monet ovat maininneet mahdollisuuden rakentaa uudelleen toimiva ja moderni perhekeskus uusiin tiloihin. Toiminnan siirtäminen sote-keskukseen edellyttää uudenlaista, tehokkaampaa tilojen käyttöä, jossa esimerkiksi kokoustiloja jaetaan laajemmalla määrällä. Myös etätöiden lisääntyminen huomioon ottaen useampi henkilö voi hyvällä suunnittelulla jakaa saman huoneen. Ankkuritalo on vanha ja rakennukseen liittyy omat haasteensa.

Käyttäjien näkökulmasta sote-keskuksen sijainti ei ole Ankkuritaloa kauempana keskustasta.

Tämä vaihtoehto vapauttaa Ankkuritalon esimerkiksi muuhun toimintaan tai myytäväksi ja tehostaa sosiaali- ja terveysosaston tilojen käyttöä.

Sivistyslautakunta käsittelee perhekeskussasia kokouksessaan 19.4.2021.

**Ehdotus**

Kun tulevaan sosiaali- ja terveyskeskukseen Vapparintielle keskitetään enemmän toimintoja, saavutetaan tärkeitä synergiavaikutuksia, mikä on edellytys ennen tulevaa sosiaali- ja terveystuudistusta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa ehdotusta aikuissosiaalityön, perheyksikön ja Kiikarin toiminnan siirtämisestä sosiaali- ja terveyskeskukseen, minkä lisäksi perhekeskus siirtyy Ankkuritalosta kyseisiin tiloihin.

**Päätös**

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy esittelijän muutetun ehdotuksen.